

ČESKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE
Oblastní pracoviště
BRNO

Inspekční zpráva

Střední pedagogická škola, Boskovice, Komenského 5

Komenského 5, 680 01 Boskovice

Identifikátor školy: 600 013 367

Termín konání orientační inspekce: 2. – 7. květen 2001

Čj.	122 329/01-5129
Signatura	ol1fu201

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Střední pedagogická škola, Boskovice, Komenského 5 je příspěvkovou organizací zřízenou MŠMT ČR. Podle Rozhodnutí MŠMT ČR č.j. 26 918/2000-21 ze dne 1. 11. 2000 škola sdružuje: střední pedagogickou školu s kapacitou **335 žáků**, domov mládeže a školní jídelnu.

Škola poskytuje vzdělání v jednom oboru dálkového nástavbového studia 75-31-L/501 Vychovatelství pro ústavy sociální péče a v následujících oborech denního studia:

75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika

75-41-M/006 Výchovná a humanitární činnost

75-41-M/012 Výchovná a humanitární činnost - sociálně výchovná činnost

75-41-M/013 Výchovná a humanitární činnost – sociálně administrativní činnost

Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení kvality vzdělávání v oborech denního studia. Ostatní součásti školy (domov mládeže, školní jídelna) a dálkové studium nebyly předmětem orientační inspekce.

Ve školním roce 2000/01 vykazuje škola ke dni 30. září 2000 celkem 274 žáků v devíti třídách denního studia a 75 žáků ve třech třídách dálkového nástavbového studia. Celkem tedy 349 žáků, čímž je překročena celková kapacita školy stanovená v Rozhodnutí MŠMT ČR č.j. 26 918/2000-21.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu vzdělávání v teoretickém i praktickém vyučování. Hodnocení vychází z hospitací ve všeobecně vzdělávacích předmětech, odborných předmětech a v odborné praxi. Kvalita výuky byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy výuky, podmínek výuky, organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Hodnocení kvality vzdělávání

Český jazyk a literatura

Výuka českého jazyka a literatury probíhala v době konání inspekce v souladu s učebními plány a osnovami. Vyučující mají vypracovány tematické plány, které zajišťují kontinuitu učiva mezi jednotlivými ročníky. Cíle hodin byly stanoveny, ve většině případů formou učebních požadavků, nebo s ohledem na činnosti učitele.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č.139/1997 sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám, učební prostředí postrádalo motivující prvky související s učivem. Didaktická technika je ve škole k dispozici, nebyla však ve sledovaných hodinách využita. Ve škole není zřízena samostatná žákovská knihovna se studovnou. Knižní fond je uložen ve stísněných podmínkách kabinetu českého jazyka. Průběžně je dle finančních možností školy doplňován. Výuka probíhala tempem přiměřeným věku a schopnostem žáků. Psychohygienické podmínky nebyly zcela optimální v hodinách, v nichž převládaly verbální projevy učitelů.

Organizace sledovaných hodin, užití formy a metody se v jednotlivých hodinách výrazně lišily. V části hodin byl učiteli vytvořen a žáky využíván prostor pro samostatné i sociální učení. Žáci využívali učebnice i další zdroje informací (jazykové publikace, slovníky a odborné časopisy). Vhodně byla zařazena samostatná i skupinová práce a žákovské referáty. V takto organizovaných hodinách převažovaly činnosti žáků, učitelé vystupovali převážně jako organizátoři procesu učení a dařilo se jim žáky aktivizovat a zapojit do výuky. Část hodin byla vedena frontálně, s výraznou dominancí učitele, a většina žáků byla pasivní. Prostor pro samostatné a aktivní učení nebyl vytvářen v dostatečné míře. Minimální využití učebnic a literárních textů doprovázelo zapisování probírané látky.

Vstupní motivace spočívala ve sdělení tématu hodiny. Průběžně se vyučující snažili žáky motivovat literárními ukázkami, obrazovým materiálem, aktualizací učiva, kladným hodnocením i zařazením soutěživých prvků. Využívali mezipředmětových vztahů, regionálních specifik a upozorňovali na souvislosti vztahující se ke studovanému oboru. K opakování učiva docházelo na počátku hodiny, případná klasifikace byla objektivní a spravedlivá, nebyla však ve všech případech zveřejněna a řádně zdůvodněná. Ve většině hospitovaných hodin nebyla věnována potřebná pozornost procvičování a upevňování učiva. Učitelé tak získávali minimální zpětnou vazbu o míře pochopení a zvládnutí učiva žáky. Zhodnocení žákovských výkonů a závěrečné shrnutí učiva proběhlo pouze sporadicky, popřípadě zasahovalo do přestávky.

Žáci většinou akceptovali stanovená pravidla jednání. Rozvoji jejich komunikativních dovedností byla věnována dostatečná pozornost jen v některých hodinách. V hodinách s převládající transmisivní výukou byly pozorovány projevy nezájmu a částečně i nekázně. Verbální i neverbální projevy vyučujících byly na velmi dobré úrovni.

Plánování a příprava výuky byly na velmi dobré úrovni. Ostatní sledované oblasti byly celkově průměrné. Kvalita výuky českého jazyka a literatury je celkově na průměrné úrovni.

Literární a jazykové praktikum, osobnostní a dramatická výchova

Hodinové dotace sledovaných předmětů odpovídaly rozpracovaným učebním plánům. V době konání inspekce byly osnovy plněny. Cíle hodin byly vhodně a konkrétně stanoveny a v průběhu hodin realizovány.

Předměty vyučují učitelky s aprobací český jazyk a literatura. Hospitace proběhly u dvou z nich – obě absolvovaly jednorozhodný kurz dramatické výchovy, což se pozitivně odrazilo v kvalitě sledovaných hodin. Výuka probíhá ve speciálně upravené místnosti účelně vybavené pro potřeby předmětů. Učební prostředí je podnětné a estetické, s řadou pomůcek a motivujícími prvky pro výuku. Učebna je dostatečně osvětlená a prostorná, a umožňuje tak pohyb žáků při realizaci různých úkolů i simulaci modelových situací. Výuka je v souladu s doporučením osnov organizována převážně ve dvouhodinových souvislých blocích. Psychohygienické podmínky byly optimální, výrazně k tomu přispěla vzájemná vstřícnost a důvěra mezi žáky a pedagogy.

Organizace výuky respektovala specifickou předmětů a praktický charakter učiva. Zvolené formy a metody výuky byly velmi různorodé, poskytovaly dostatečný prostor pro uplatnění aktivity a ve většině hodin i tvořivosti žáků. Byla rozvíjena jejich fantazie, schopnost improvizace, asociace, empatie a kolektivní soucítění. Pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné, citlivě žáky vedly při jejich vlastní činnosti a samy se zapojovaly do hry. Vhodně bylo využito skupinové práce při nácvičování etudy na zadané téma.

Žáci byli motivováni zejména samotným charakterem předmětů, pozitivním hodnocením

a praktickou aplikací získaných poznatků. Důsledně byla uplatňována návaznost na ostatní předměty, především na český jazyk a literaturu, hudební výchovu a odbornou praxi. Vyučující vycházely z osobních zkušeností a zážitků žáků a respektovaly jejich individuální dispozice. Žáci byli vedeni k vzájemnému hodnocení a sebereflexi. V závěru každého vyučovacího bloku proběhlo shrnutí a zhodnocení žakovských výkonů.

Pravidla jednání byla žákům známa, akceptovali je a respektovali. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Žáci měli dostatek prostoru pro prezentaci svých názorů, vyjadřovali se souvisle a někteří i velmi osobitě. Učitelky dbaly na jejich správné jazykové vyjadřování a kultivovaný projev. Žáky práce evidentně bavila, projevovali k výuce pozitivní vztah.

Kvalita výuky literárního a jazykového praktika a osobnostní a dramatické výchovy měla ve všech oblastech vynikající úroveň. Celkově je na vynikající úrovni.

Společenskovědní předměty (dějepis, základy společenských věd, sociální politika)

Výuka sledovaných předmětů probíhala v souladu se schválenými učebními plány. Hospitační činností a kontrolou záznamů v třídních knihách bylo zjištěno neplnění osnov dějepisu ve druhých ročnících obou studijních oborů. V předmětech základy společenských věd a sociální politika byly osnovy po stránce naukové v rámci povolené tolerance plněny. Nebyly však zcela naplňovány specifické cíle osnov zdůrazňující formativní složku předmětů. Cíle jednotlivých hodin vycházely z obsahové náplně předmětů, byly ztotožňovány s tématy, nebo byly stanoveny vzhledem k činnosti učitelů. Bezprostřední příprava na výuku byla velmi dobrá, vyučující měli připraveny pomůcky, odbornou literaturu, mapy, případně testy.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je v souladu s právní normou. Výuka probíhala v kmenových učebnách, které splňují psychohygienické podmínky. V dějepise a základech společenských věd mají žáci k dispozici publikace, jejich užívání vede k zdůrazňování faktografických údajů. V sociální politice je absence učebnic nahrazována zápisem učiva do sešitů. Psychohygienické podmínky byly porušovány v případech dlouhého individuálního zkoušení, při kterém nebyli ostatní žáci zaměstnáváni, a v některých hodinách mnoha direktivními pokyny učitelky.

V jednotlivých hodinách vyučující uplatňovali rozdílné metody a formy práce. Výuka dějepisu probíhala metodou skupinového vyučování. S využitím vhodných informačních zdrojů vypracovávala každá skupina zadaný úkol a s jeho výsledkem seznámila za aktivní účasti všech členů ostatní žáky. Během samostatné práce vyučující žákům poskytovala radu a usměrňovala je. Žáci většinou prokázali schopnost reprodukovat učivo, někteří však pouze četli výtah z literatury. K přednesení svých úkolů se všechny skupiny nedostaly. Scházelo rovněž závěrečné shrnutí a zhodnocení práce jednotlivých skupin. V základech společenských věd a sociální politice převažoval výklad, který byl věcně a odborně správný. Při tradiční stavbě hodin převládaly aktivity učitelů na úkor aktivních činností žáků. Ve všech sledovaných hodinách byly činnosti žáků i učitelů založené na encyklopedickém pojetí vzdělání. Důraz byl kladen na fakta, méně na hledání souvislostí a vzájemných vztahů. Problémové úlohy nebyly zařazovány.

Úvodní motivace sice byla nahrazována seznámením s programem hodiny, ale v jejím dalším průběhu vyučující motivovali žáky aktualizací učiva, využitím mezipředmětových vztahů a pozitivním posilováním. Učivo bylo opakováno individuálně i orientačně na začátku hodin, avšak procvičování a upevnění učiva během a v závěru vyučování nebyla věnována dostatečná pozornost a osvojování nové látky bylo přesouváno na domácí přípravu.

Žakovská interakce byla realizována činností ve skupinách a při práci s odbornou literaturou. Prostor pro diskusi a vyjádření názorů žáků byl vyučujícími vytvořen, žáci ho však využívali

minimálně. Snaha zapojit žáky do diskuse narážela na pasivní přístup a nezájem většiny z nich. Menší pozornost byla věnována souvislému vyjadřování žáků, případné otázky vyučujících byly často formulovány tak, že evokovaly heslovité či jednoslovné odpovědi.

Kvalita výuky sledovaných předmětů měla ve všech oblastech průměrnou úroveň, celkově je rovněž na průměrné úrovni.

Přírodovědné předměty (fyzika, biologie, biologie a hygiena)

Výuka je realizována v souladu se schválenými učebními dokumenty. Dotace hodin fyziky odpovídají učebním plánům realizovaných oborů, dotace hodin biologie a hygieny je posílena o dvě hodiny ve čtvrtém ročníku. Učební osnovy jsou plněny. Návaznost učiva mezi ročníky je zajištěna prostřednictvím tematických plánů, které mají rámcový charakter a jsou zpracovány v souladu s učebními osnovami předmětu. V rámci výuky jsou plánovány a realizovány vycházky a exkurze s ekologickým zaměřením. Bezprostřední příprava učitelů převážně respektovala cíle osnov, výukové cíle byly většinou stanoveny formou učebních požadavků, méně s ohledem na výstupní znalosti a dovednosti žáků.

Odborná a pedagogická způsobilost učitelů odpovídá právním normám, dlouholeté pedagogické zkušenosti učitelů pozitivně ovlivnily kvalitu vyučování. Odborné učebny nejsou zřízeny. Pro výuku biologie je používána kmenová učebna vybavená obrazovým materiálem, vytvářející podnětné prostředí. Fyzika je vyučována v učebně postrádající motivující prvky pro výuku. V obou učebnách je k dispozici didaktická technika a video, které byly účelně využity. Materiální vybavení pro fyziku je pouze základní, neumožňuje v plné míře demonstrace a žákovské pokusy. Řada pomůcek pro biologii je zastaralých, podle finančních možností školy jsou doplňovány. Psychohygienické zásady byly dodržovány zejména účelným střídáním činností.

Organizace, metody a formy výuky vycházely ze stanoveného cíle, který byl průběžně naplňován. Nové učivo navazovalo na upevněné znalosti žáků, prověřené individuálním či orientačním zkoušením. Kontrolním testem ve fyzice byly ověřovány nejen znalosti žáků, ale i dovednosti a schopnosti aplikovat učivo formou diferencovaných úloh. Při ověřování znalostí a dovedností žáků v biologii a hygieně byly využívány mezipředmětové vztahy a byl kladen důraz na profesní využití poznatků. Srozumitelný výklad ve fyzice se opíral o videoprogram, v biologii vycházel ze zkušeností žáků a jejich znalosti přírody. Vyučující připravila dostatek přírodního materiálu, účelně byla využívána učebnice a obrazový materiál. I při zařazování tradičních forem výuky se nejednalo o pasivní učení a pouhé přijímání informací. Zpětnou vazbu získávali učitelé metodou kladení otázek a vhodně volenými aplikačními úlohami. Učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně.

Účelně využitá vstupní i průběžná motivace podporovala zájem žáků o předmět. Ve fyzice byl kladen důraz na praktické využití poznatků, v biologii byli žáci vynikajícím způsobem motivováni při poznávání fauny v terénu. Žáci se prostřednictvím vlastních zážitků učili poznávat byliny, stromy a keře v okolí školy. Výuka byla cíleně zaměřena na rozvoj profesních dovedností žáků s ohledem na zvolený obor. Nenásilnou formou získávali žáci znalosti a dovednosti potřebné pro budoucí profesi – seznamovat děti s přírodou a vytvářet k ní kladný citový vztah. Klasifikace žáků byla objektivní, ne vždy byl výkon žáka zhodnocen. K sebehodnocení žáci převážně vedeni nebyli.

Žáci akceptovali stanovená pravidla, chovali se kultivovaně, oboustranně vstřícné vztahy vytvářely příznivou pracovní atmosféru. Rezervy jsou v cíleném rozvíjení komunikativních

dovedností žáků. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá.

Plánování a příprava výuky byly na velmi dobré úrovni. Materiální podmínky výuky jsou průměrné, psychohygienické podmínky velmi dobré. Organizace, metody a formy výuky, stejně jako motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly celkově na velmi dobré úrovni. Kvalita výuky biologie a fyziky je celkově na velmi dobré úrovni.

Blok teoretických odborných předmětů (pedagogika a psychologie, volitelné předměty pečovatelské, seminář pedagogiky a psychologie)

Počty hodin stanovené platnými učebními dokumenty obou studijních oborů jsou dodrženy. Učitelé byli na hodiny dobře připraveni. Při přípravě na výuku postupovali podle rámcově zpracovaných časově tematických plánů. U studijního oboru předškolní a mimoškolní pedagogika byly zjištěny nedostatky v naplňování cílů platných učebních osnov, neboť před tvorbou profesních dovedností, postojů a hodnotových orientací je preferováno faktografické pojetí učiva.

Výuka sledovaných předmětů je zajišťována učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Pozitivně působily dlouholeté pedagogické zkušenosti některých vyučujících. Znalosti a dovednosti získané dalším vzděláváním byly v hospitovaných hodinách pozorovány jen ojediněle. Vyučování probíhalo v kmenových třídách bez podnětných doplňků pro dané předměty, menší část v učebně určené pro výuku pedagogiky a psychologie, která je účelně a esteticky upravená. Učitelé i žáci mají k dispozici dostatečné množství odborné literatury. Učebnice pro učitele škola zajistila, žáci je dosud nemají. Psychohygienické zásady nebyly dodržovány v těch případech, kdy výuka přesahovala do přestávek.

Do části vyučování v rámci tradiční klasické struktury hodin učitelé zařazovali vhodné aktivizační metody učení včetně modelových situací a diskuse o nich. Tento způsob výuky s dobře promyšlenou motivací pro zvolené povolání vedl k naplňování stanovených cílů. V části hodin však měla výuka pouze verbální ráz, učitelé zařazovali výklad učební látky za pasivní účasti žáků, na který v důsledku absence učebnic navazovalo diktování učiva do sešitů. Jen v některých hodinách byla účelně využívána odborná literatura.

Motivační účinek měly žákovské referáty z odborných časopisů rozvíjející probíraná témata. Využití informací z nich však bylo neefektivní. Při zkoušení učitelé hodnotili žáky klasifikačním stupněm, ojediněle využili slovního hodnocení a zdůvodnění jejich výkonu. Efektivní, avšak sporadická, byla konfrontace hodnocení výkonu žáka učitelem a ostatními spolužáky s vlastní sebereflexí zkoušeného. Shrnutí poznatků a zhodnocení plnění pedagogických cílů v závěru hospitovaných hodin většinou chybělo.

Vzájemné vztahy učitelů a žáků byly přátelské, žáci se chovali slušně, respektovali pravidla stanovená školním řádem. V důsledku autoritativního přístupu některých učitelů měli žáci menší prostor pro vyjádření a obhájení svých názorů.

Plánování a příprava měly průměrnou úroveň. Psychohygienické a materiální podmínky byly průměrné. Úroveň organizace výuky byla v jednotlivých hospitovaných hodinách rozdílná, pohybovala se od velmi dobré po pouze vyhovující. Pozitivní motivování žáků k profesi bylo ve sledované výuce úspěšně zařazováno, hodnocení žáků učiteli bylo využíváno průměrně. Interakce a komunikace měly průměrnou úroveň. Kvalita výuky sledovaných odborných předmětů je celkově průměrná.

Blok ekonomických a technických odborných předmětů (technika administrativy, účetnictví a ekonomika, výpočetní a didaktická technika, aplikovaná výpočetní technika)

Minimální dotace hodin stanovené schválenými učebními dokumenty byly dodrženy. Učitelé mají zpracovány v souladu s osnovami rámcové časově tematické plány, které zajišťují kontinuitu výuky. Výukové cíle byly většinou stanoveny s ohledem na znalosti a dovednosti žáků, ojediněle byly zaměřeny s tématem hodiny nebo zohledňovaly činnost učitele.

Personálně je výuka sledovaných předmětů velmi dobře zajištěna. Pouze jedna vyučující nemá potřebnou pedagogickou způsobilost, ostatní učitelé splňují požadavky stanovené právní normou. Část hodin probíhala v kmenových třídách, které vytváří žákům odpovídající, méně již podnětné pracovní prostředí. Na výuku výpočetní techniky a techniky administrativy docházejí žáci do odborných učeben. Počítačová učebna je vzhledem k počtu žáků ve skupinách vybavena nedostatečným počtem osobních počítačů. K dispozici je tiskárna, scanner a nové projekční zařízení, které umožňuje světelnou projekci z řídicího PC. Škola má připojení na internet, ke kterému žáci dosud nemají přístup. Učebna administrativy je vybavena odpovídajícím počtem elektrických psacích strojů, prostorové podmínky však nejsou optimální. Žáci ve všech sledovaných předmětech nemají k dispozici učebnice, těmi je vybavena a využívá je pouze vyučující předmětu technika administrativy.

Organizace sledovaných hodin odpovídala stanoveným cílům. Metodický postup učitelů se lišil v závislosti na schopnostech žáků, charakteru učiva i složení třídy. Z vyučovacích metod se převážně uplatňoval výklad a řízený rozhovor se zápisem stěžejních údajů na tabuli a do sešitů. V předmětech ekonomika a účetnictví převládaly frontální metody práce bez individuálního přístupu k žákům. Některé hodiny výpočetní techniky věnované aplikaci získaných poznatků charakterizoval individuální přístup k žákům. Učitel plnil roli konzultanta. Interpretace učiva byla věcně správná a v souladu s nejnovějšími poznatky jednotlivých oborů.

Žáci byli motivováni především konkrétně zadávanými úkoly a upozorňováním na jejich využití v praxi. Přestože se učitelé snažili žáky aktivizovat, být jim nápomocni v řešení obtížnějších úkolů a vést je k chápání učiva v logicky provázaných celcích, nedařilo se jim vždy plně a efektivně žáky do výuky zapojit. Zcela chybělo hodnocení a klasifikace žáků. K sebehodnocení žáci vedeni nebyli.

Přiměřená náročnost učitelů a většinou také jejich přátelský vztah k žákům přispívaly k příznivé atmosféře i dobré psychohygieně výuky. V některých hodinách se komunikace omezovala pouze na organizační pokyny učitele.

Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň. Materiální a psychohygienické podmínky byly průměrné. Organizace, formy a metody výuky, stejně jako motivace a hodnocení, interakce a komunikace měly celkově průměrnou úroveň.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných ekonomických a technických předmětech byla celkově na průměrné úrovni.

Pedagogická a odborná praxe

Časová týdenní dotace vyučovacích hodin odpovídala schváleným učebním plánům. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zachována. Využití teoretických poznatků a jejich konfrontace s praxí byly z provedených výstupů žákyň ve cvičných zařízeních patrné. Vyučujícími zpracované tematické plány i stanovené cíle v rámci bezprostřední přípravy hospitovaných hodin však vykazovaly jistou formálnost. Většinou uváděly pouze obsah činností, cíle blíže nespecifikovaly, případně je s daným obsahem zaměňovaly.

Personálně je výuka praxe velmi dobře obsazena, neboť všichni vyučující jsou odborně a pedagogicky způsobilí k výkonu této činnosti. Prostorové a do značné míry i psychohygienické podmínky výuky byly limitovány prostředím a vybavením cvičných zařízení, která jsou zřízena k jiným účelům. Přestože se učitelé snažili dbát na psychohygienu žáků, ne vždy se jim dařilo psychohygienické zásady optimálně naplňovat a využít plně daných možností k jejich dodržování. Materiální zajištění výuky, především z hlediska vybavení současnou literaturou z oblasti předškolní, mimoškolní a speciální pedagogiky, vyhovuje jen částečně. Školní knihovna sice obsahuje novější publikace, ale mnohé tituly, které zachycují současné vzdělávací trendy v uvedených oblastech, chybí.

Organizační zajištění, metody a formy výuky odpovídaly specifickým podmínkám praxe. Respektovaly činnost cvičného zařízení. Vyučující dávali srozumitelné a jasné pokyny. Většinou při tom zohledňovali osobní předpoklady a věk žákyň i individuální tempo jejich projevů. Příležitostně se odvolávali na poznatky z teoretických odborných předmětů. Při hodnocení výstupů praktikantek měly všechny spolužačky možnost se uplatnit a vyjádřit svůj názor. Ne vždy však byly sledované hodiny strukturovány tak, aby umožnily optimální využití určeného času a měly ucelený myšlenkový charakter. Závěry vyvozované ze záměrného pozorování formulovali spíše sami vyučující než studentky. Efektivitu hodin snižovala malá cílevědomost a promyšlenost organizace při cíleném zapojení žákyň do činností dětí v průběhu pedagogické praxe. V důsledku toho nebyla aktivita všech praktikantek plně využita. Chybělo zadání úkolu, na jehož plnění se mohly činně podílet.

Hodnocení činnosti praktikantek mělo motivační charakter. Bylo zaměřeno především na pozitivní stránky v projevech žákyň a na ocenění jejich snahy o co nejlepší výkon. Zvlášť vhodnou formou vstupní i průběžné motivace individuálním úkolem zvolil vyučující při odborné praxi. Žákyně projevovaly přirozený zájem o činnost. K výuce projevovaly pozitivní vztah. Byly vedeny k hodnocení i k sebehodnocení. Ne vždy však s poukázáním na klíčová úskalí a s upozorněním na proměňující se přístupy v pedagogické praxi v duchu současných trendů v předškolním vzdělávání.

Sledované hodiny probíhaly v příjemné až přátelské atmosféře. Žákyně měly možnost diskutovat a projevit svůj názor a také toho využívaly. Komunikace a interakce mezi vyučujícími a žákyněmi měly neformální ráz. Mnohé otázky, které učitelé při výuce kladli, však byly málo rozvíjející. Nežádoucí projevy chování nebyly zaznamenány, pouze ojediněle se ve slovním vyjádření praktikantek vyskytly méně kultivované výrazy.

Kvalita výuky byla celkově posouzena jako průměrná. Přitom motivace a hodnocení, komunikace a interakce vzdělávací činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré, plánování a příprava, materiální a psychohygienické podmínky, organizace, metody a formy vzdělávací práce průměrně.

Hodnocení kvality vzdělávání

V rámci sledovaných předmětů nedošlo v kvalitě vzdělávání od poslední inspekce k výraznějšímu posunu. Mírné zlepšení lze konstatovat v materiálních podmínkách výuky a v jejím personálním zajištění, což se však výrazněji v průběhu výuky neodrazilo. Opakovaně se objevují nedostatky při plnění platných učebních osnov.

Celkově je kvalita výchovně vzdělávací činnosti školy ve sledovaných předmětech průměrná.

Plánování

Koncepci školy zpracoval ředitel jako podklad pro konkurzní řízení, na jehož základě byl v roce 1998 jmenován do funkce. Popsal v ní a částečně i kriticky analyzoval podmínky školy, včetně nejasností společenských požadavků na rozvoj středních pedagogických škol. Koncepční záměry a priority, které stanovil, navazují kontinuálně na padesátiletou tradici školy i na současné potřeby rozvoje sociální sféry v regionu. Jsou příznivé a reálné. Zohlednily proměňující se pojetí uvedených škol a vhodně zareagovaly na požadavky trhu. Staví na rozvoji tradičního oboru, který byl ve spolupráci s Asociací středních pedagogických škol koncipován šířeji - předškolní a mimoškolní pedagogika a na nově zavedeném oboru - výchovná a humanitární činnost, který ve škole vznikl a byl zde experimentálně ověřen. Má podporu MŠMT, zřizovatele i dalších sociálních partnerů. Dlouhodobé a střednědobé záměry byly navrženy vhodně, ale jejich konkretizace v rámci krátkodobých cílů chybí. Roční plán sice obsahuje hlavní úkoly, z nichž mnohé jsou aktuální, jiné již dlouhodoběji a rutinně uplatňované. Dále je však nerozpracovává a konkrétní kroky k jejich zajištění neuvádí. Řeší především organizační záležitosti školy, ale ucelený systém plánů, jasně provazujících činnost jednotlivých oblastí v práci školy, netvoří.

Škola vyučuje obory v souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení, č.j. 26 918/2000-21 s účinností od 1. 11. 2000. Učební plány jednotlivých oborů odpovídají učebním dokumentům schválených MŠMT ČR. Nabídka volitelných a nepovinných předmětů v rámci vzdělávacího programu je dostatečně široká a vzhledem k zaměření školy vyhovující zájmům žáků. Škola nevykazuje žádného zdravotně postiženého žáka, zohledňuje však individuální potřeby těch studentů, kteří případný ohled vyžadují, např. u žáků se sluchovým omezením či s talentem.

Kvalita a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy byla celkově posouzena jako průměrná. Pozitivní zjištění v oblasti dlouhodobého plánování jen málo korespondovala s nedostatky zjištěnými v oblasti plánování krátkodobého.

Organizování

Statutárním zástupcem organizace je ředitel školy, který část svých kompetencí delegoval na svého zástupce a vedoucí úseků. Organizační řád není zpracován jako jednotný dokument, dílčí části jsou obsahem ročního plánu práce školy nebo jsou samostatnými dokumenty. Pokyny, směrnice a pracovní náplně zaměstnanců ředitel písemně stanovil a prokazatelně s nimi pracovníky seznámil.

Organizační normu vzhledem k žákům představuje Organizační a provozní řád pro žáky Střední pedagogické školy. Je koncipován s ohledem na plynulý chod školy, vedle povinností obsahuje i práva žáků a pravidla pro omlouvání absence. Nejsou v něm zakotveny podmínky týkající se zkoušek při odložené klasifikaci žáka. Škola má vypracovaný klasifikační řád, který konkretizuje ustanovení obsažená v právních normách. Přestože zabezpečuje důslednost v postupu pedagogů, při výuce nejsou jeho ustanovení zcela uplatňována, např. zdůvodnění klasifikace. Některé body klasifikačního řádu tak vyznívají poněkud formálně.

Koordinaci veškeré činnosti a všech úseků školy zabezpečují pravidelné porady vedení. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada. Zápisy z jednání zachycují výsledky vzdělávací práce školy, avšak nemají dostatečnou vypovídací úroveň: jsou heslovité, neobsahují závěry a obsah připomínek pedagogů. Pořizuje je ředitel a nejsou verifikovány ověřovatelem.

Oblast výchovného poradenství je kvalifikovaně zajištěna. Činnost je plánována, neformální a na velmi dobré úrovni. Zaměřuje se na oblast profesionální orientace žáků, na poskytování pomoci při prospěchových a osobních obtížích. S prací třídních učitelů úzce souvisí aktivity metodika prevence sociálně-patologických jevů. Specifikem školy je prolínání této problematiky mnoha vyučovacími předměty. V rámci školy i mimo ni se realizují četné zajímavé a přitažlivé akce: dramatické ztvárnění v rámci projektu dramatické výchovy, hraní psychoher, peer program aj.

Rozvrh hodin není sestaven v souladu s právními předpisy tím, že v něm není zařazena povinná dvacetiminutová přestávka. Zohledňuje spíše provoz školy s ohledem na množství dělené výuky než psychohygienické zásady. Počty žáků ve třídách respektují platnou právní normu.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s § 38 a odst. 1 školského zákona. Ve vedení třídních knih a třídních výkazů byly zjištěny opakující se méně závažné i závažné administrativní nedostatky. Některé byly odstraněny v průběhu inspekce. Protokoly o zkouškách konaných při odložené klasifikaci žáka v náhradním termínu nejsou vedeny jednotně. V mnoha případech nebylo zřejmé, jaký druh komisionální zkoušky žák konal. Předložené platné učební dokumenty - učební osnovy některých vyučovacích předmětů nejsou opatřeny schvalovací doložkou a razítkem MŠMT ČR, učební osnovy sledovaných volitelných předmětů vytvořené školou v rámci kompetence dané řediteli školy nebyly formálně schváleny a podepsány ředitelem školy. Ochrana osobních údajů pracovníků a žáků je zabezpečena.

Informační systém zajišťuje přenos informací vně i uvnitř školy. Pedagogický sbor je informován prostřednictvím plánů a pokynů na nástěnce ve sborovně. Aktuální problémy jsou řešeny operativně osobně. Rodiče jsou informováni o prospěchu a chování žáků prostřednictvím studijních průkazů, na třídních schůzkách a v případech hodných zřetele doporučenými dopisy a osobním jednáním. Vedení školy akceptuje podněty rodičů. Zjištěné nedostatky v oblasti výchovně vzdělávací činnosti školy se řeší a daří se je odstraňovat. Rada školy ani žákovská samospráva nebyly ustaveny.

Škola je otevřena veřejnosti, k prezentaci využívá dnů otevřených dveří a mnoha mimoškolních aktivit. Pořádá ve městě vlastní výstavy, divadelní představení pro děti mateřských a základních škol, pro důchodce aj. Informace o akcích a činnosti školy se pravidelně objevují v místním tisku a na plakátech. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 a Zpráva o hospodaření za rok 1999 jsou zpracovány v souladu s platnými právními předpisy.

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Informační systém velmi dobře zajišťuje přenos informací. Některá organizační opatření v rámci rozvrhu hodin nekorespondují s obecně závaznými právními předpisy, v povinné dokumentaci školy se objevují formální nedostatky.

Celkově je organizování školy hodnoceno jako průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení vychází z celoročního plánu práce a z plánů jednotlivých předmětových komisí. Opírá se převážně o pravidelné porady vedení, kterých se v případě potřeby účastní i další pracovníci. Odborná a pedagogická způsobilost pedagogů je využívána v dostatečné míře. Možnosti dalšího vzdělávání využívají jen někteří pedagogové. Značná část vyučujících se vzdělávání neúčastní, přestože vedení školy to umožňuje. V kvalitě výuky těchto vyučujících se odrážel pedagogický tradicionalismus a zdatně chybělo využití nových forem práce. Metodické a odborné vedení pracovníků není optimální v práci předmětových komisí. Některé komise pracují spíše formálně. Zápisy z jejich jednání jsou vedeny, deklarované záměry a úkoly však nejsou zcela naplňovány. Vyučující pracují spíše individualisticky, není zažítá týmová práce. Předsedové komisí nevyužívají všech svých kompetencí, např. kontrolní, vzájemné hospitace vyučujících se neprovádí.

Vedení školy má vytvořen systém hmotného stimulu pracovníků, osobní příplatky a odměny jsou diferencovány. S kritérii pro vyplacení nenárokových složek platu jsou zaměstnanci seznámeni. Hodnocení práce učitelů je prováděno v pravidelných termínech. Doložena byla i kritéria pro přiznávání mimořádných odměn.

Vedení a motivování pracovníků má celkově průměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost vychází z ročního plánu, který zahrnuje kontrolu všech úseků činnosti školy. Důsledně je sledována kvalita výuky formou hospitací, praxe žáků, plnění povinností třídních učitelů, dodržování pracovní doby zaměstnanců, provoz domova mládeže a BOZP. Hospitační činnost je plánována, kompetence jsou rozděleny mezi ředitele a jeho zástupce. Z kontrol jsou pořizovány záznamy, v případě potřeby jsou přijímána opatření. I přes propracovaný kontrolní systém jsou kontrolní mechanismy v některých oblastech méně účinné. Nedostatky byly zjištěny v kontrole plnění osnov a ve vedení povinné dokumentace. Výsledky kontrol a hospitační zjištění jsou s učiteli projednávány individuálně a na poradách učitelů. Kontrolní zjištění jsou podkladem pro hodnocení pracovníků a poskytují řediteli zpětnou vazbu o kvalitě práce učitelů. Studijní výsledky žáků, chování a absence jsou sledovány a systematicky vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady. Koncepční záměry v oblasti kontrolního systému a jeho využití se daří naplňovat. Škola postupně vytváří systém vnitřní evaluace prostřednictvím kontrolních testů (v českém jazyce v 3. ročnících, SCIO ve druhých ročnících). Nepřímým kontrolním mechanismem o kvalitě poskytovaného vzdělávání jsou údaje o uplatnění absolventů v praxi. Rovněž prezentace dovedností žáků prostřednictvím výstav, vystoupení a koncertů i pro veřejnost je využívána pro hodnocení práce žáků i jejich učitelů.

Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny, zahrnují všechny oblasti činnosti školy. Méně účinná je kontrola vzhledem k úrovni vedení povinné dokumentace a plnění učebních osnov. Celkově mají kontrolní mechanismy průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Celkově má řízení školy průměrnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR č.j. 26 918/2000-21, ze dne 23. 10. 2000, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, s účinností od 1. 11. 2000.
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000, Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 1999.
- Rozpracované učební plány studijních oborů, učební osnovy a tematické plány hospitovaných předmětů.
- Koncepce školy, plán výchovně vzdělávací činnosti školy a plán kontrolní činnosti pro šk. rok 2000/2001, plány činnosti předmětových komisí a zápisy z jejich jednání, plán výchovného poradenství, minimální preventivní program.
- Organizační a provozní řád pro žáky SPgŠ, klasifikační řád, záznamy z pedagogických rad, porad vedení a provozních porad, personální dokumentace pedagogických pracovníků školy, kritéria hodnocení zaměstnanců školy pro osobní příplatky a odměny.
- Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd, rozvrh hodin, kniha úrazů a záznamy o školních úrazech.
- Protokoly o přijímacím řízení pro šk. rok 2000/2001, protokoly a výkazy o ukončování studia šk. roku 1999/2000, protokoly o komisionálních zkouškách konaných ve šk. roce 1999/2000.
- Přehled kontrolní činnosti vedení školy, hospitační záznamy ředitele a zástupce.

ZÁVĚR

Plánování a příprava výuky měly v literárním a jazykovém praktiku, osobnostní a dramatické výchově vynikající úroveň, v českém jazyce a literatuře, přírodovědných a odborných ekonomických a technických předmětech velmi dobrou a v ostatních sledovaných předmětech průměrnou úroveň. Personální podmínky výuky byly velmi dobré, materiální a psychohygienické podmínky byly převážně průměrné. Ve sledovaných hodinách převažovaly tradiční metody a formy práce, většinou bez diferenciací k individuálním schopnostem žáků. Organizace, formy a metody měly celkově průměrnou úroveň. V oblasti motivace a hodnocení, interakce a komunikace převažovalo rovněž průměrné hodnocení ve většině sledovaných předmětů. Rezervy jsou v systematickém rozvíjení komunikativních dovedností žáků a jejich tvořivosti. Kvalita vzdělávání byla celkově průměrná.

Plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy bylo posouzeno jako průměrné. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Některá organizační opatření v rámci rozvrhu hodin nekorespondují s obecně závaznými právními předpisy, v povinné dokumentaci školy se objevují formální nedostatky. Ve vedení a motivování pracovníků jsou pozitiva a negativa v rovnováze. Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny, zahrnují všechny oblasti činnosti školy. Méně účinná je kontrola vzhledem k úrovni vedení povinné dokumentace a plnění učebních osnov. Řízení je celkově průměrné.

Činnost školy ve sledovaných oblastech je celkově na průměrné úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Charlotta Grenarová	PhDr. Ch. Grenarová, v. r.
Členové týmu	Ing. Lubomír Hložek	Ing. L. Hložek, v. r.
	RNDr. Marie Machálková	RNDr. M. Machálková, v. r.
	PhDr. Renáta Ševčíková	PhDr. R. Ševčíková, v. r.
	PaedDr. Eliška Vencálová	PaedDr. E. Vencálová, v. r.

V Brně dne 29. května 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. června 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PhDr. Alois Čada	PhDr. A. Čada, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OÚ Blansko	2001-06-21	439/01
Zřizovatel: MŠMT ČR	2001-06-21	440/01
Rada školy: není ustanovena	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány